

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ ІМ. ЯРОСЛАВА МУДРОГО»**

ВІЙСЬКОВО - ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**Старший викладач кафедри
загальновійськових та правових дисциплін,
ЗМІЇВСЬКИЙ ГЕННАДІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ**

Лекція 10

МЕХАНІЗОВАНИЙ ВЗВОД В НАСТУПІ

Навчальні питання:

1. **Бойове застосування взводу в наступі.**
2. **Робота командира взводу по організації наступу.**
3. **Робоча карта командира взводу.**

Перше питання лекції

**Бойове застосування
взводу в наступі**

Мета наступу

Наступ проводиться **з метою**
розгрому (знищення)
противника і оволодіння
важливими районами
(рубежами, об'єктами)
місцевості.

Сутність наступу

Наступ полягає:

- в ураженні противника всіма засобами, які є;
- рішучій атаці противника;
- стрімкому просуванні підрозділів в глибину бойового порядку оборони противника;
- знищенні та полоненні живої сили;
- захопленні озброєння, військової техніки противника;
- захопленні намічених районів (рубежів) місцевості.

Використовуючи результати вогневого ураження противника, **взвод повинен вести наступ** та знищувати противника, який обороняється:

- із повною напругою сил;
- у високому темпі, безупинно, вдень і вночі, за будь-якої погоди;
- в тісній взаємодії штатних, доданих, підтримуючих і сусідніх підрозділів.

Способи ведення наступу

Наступ може вестися:

- на противника, який обороняється;
- на противника, який наступає;
- на противника, який відходить.

Наступ взводу на противника, який обороняється, може здійснюватися:

- з положення безпосереднього зіткнення з ним;
- з ходу.

Залежно від виконуваного завдання, характеру місцевості, дій противника й інших умов обстановки механізований **взвод може**

наступати:

- в пішому порядку (взимку на лижах);
- на БМП (БТР);
- десантом на танках.

Місце взводу у бойовому порядку роти і батальйону

Механізований (танковий) взвод може наступати:

- у складі роти;
- самостійно, якщо призначений:
  - в резерв батальйону;
  - в штурмову групу;
  - в бойовий розвідувальний дозор.

Механізований взвод, **крім того**, може діяти:

- в передовій групі тактичного повітряного десанту (ТакПД);
- у складі головних сил ТакПД;
- окремо, під час виконання спеціальних завдань.

Танковий взвод, **механізований взвод на БМП** у повному складі або окремими машинами можуть виділятися для знищення вогневих засобів противника, які спостерігаються, стрільбою прямою наводкою в ході вогневої підготовки атаки.

Засоби посилення механізованого (танкового) взводу

Механізованому взводу, залежно від умов обстановки і виконуваного завдання, **може додаватися:**

- протитанкове відділення;
- гранатометне відділення;
- пара вогнеметників (обслуга);
- інші вогневі засоби;
- **під час наступу в місті** взводу, крім того, як штурмова група:
  - танки;
  - гармати, переважно самохідні;
  - міномети;
  - інженерно-саперне відділення (саперне) з підривними зарядами.

Танковому взводу може додаватися механізоване відділення.

Засоби посилення механізованого взводу призначені для знищення і подавлення живої сили і вогневих засобів противника, які перешкоджають просуванню взводу або контратакують його.

Інженерно-саперний підрозділ використовується для ведення інженерної розвідки, пророблення проходів у загородженнях, підриву фортифікаційних споруд, будинків і об'єктів разом із противником, що їх обороняє.

Бойове завдання взводу в наступі

Бойове завдання механізованого (танкового) взводу у наступі включає:

- об'єкт атаки;
- напрямок продовження наступу.

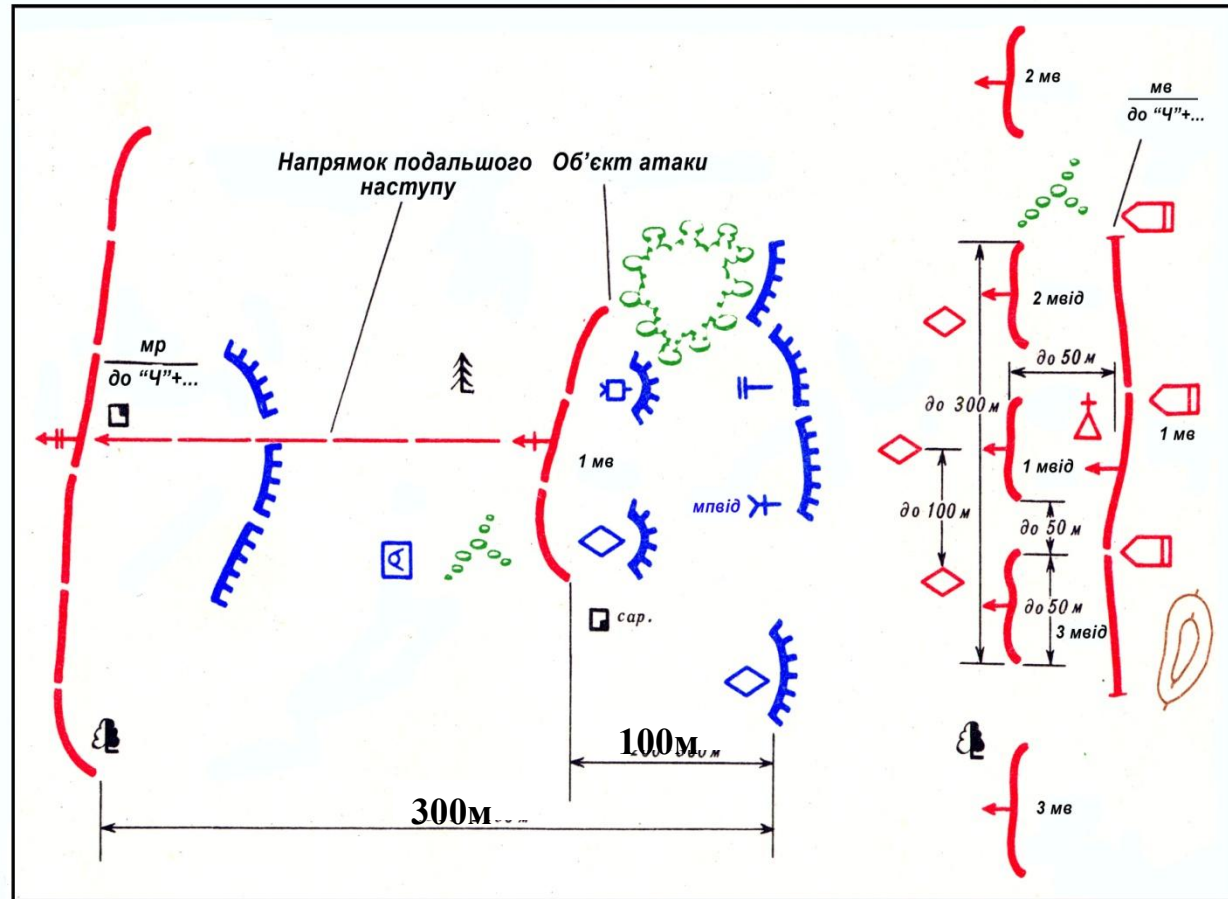
В окремих випадках взводу може бути вказано **тільки** напрямок атаки або **напрямок продовження наступу:**

- коли перед фронтом наступу противник не розвіданий;
- під час постановки бойового завдання по радіо;
- при наступі в лісі;
- за інших особливих умов.

Об'єктом атаки механізованого (танкового) взводу, як правило, є:

жива сила в окопах або в інших фортифікаційних спорудах;

танки, гармати, протитанкові ракетні комплекси, кулемети й інші вогневі засоби противника, які розташовані в першій траншеї і в найближчій глибині перед фронтом наступу взводу (відділення, танка).

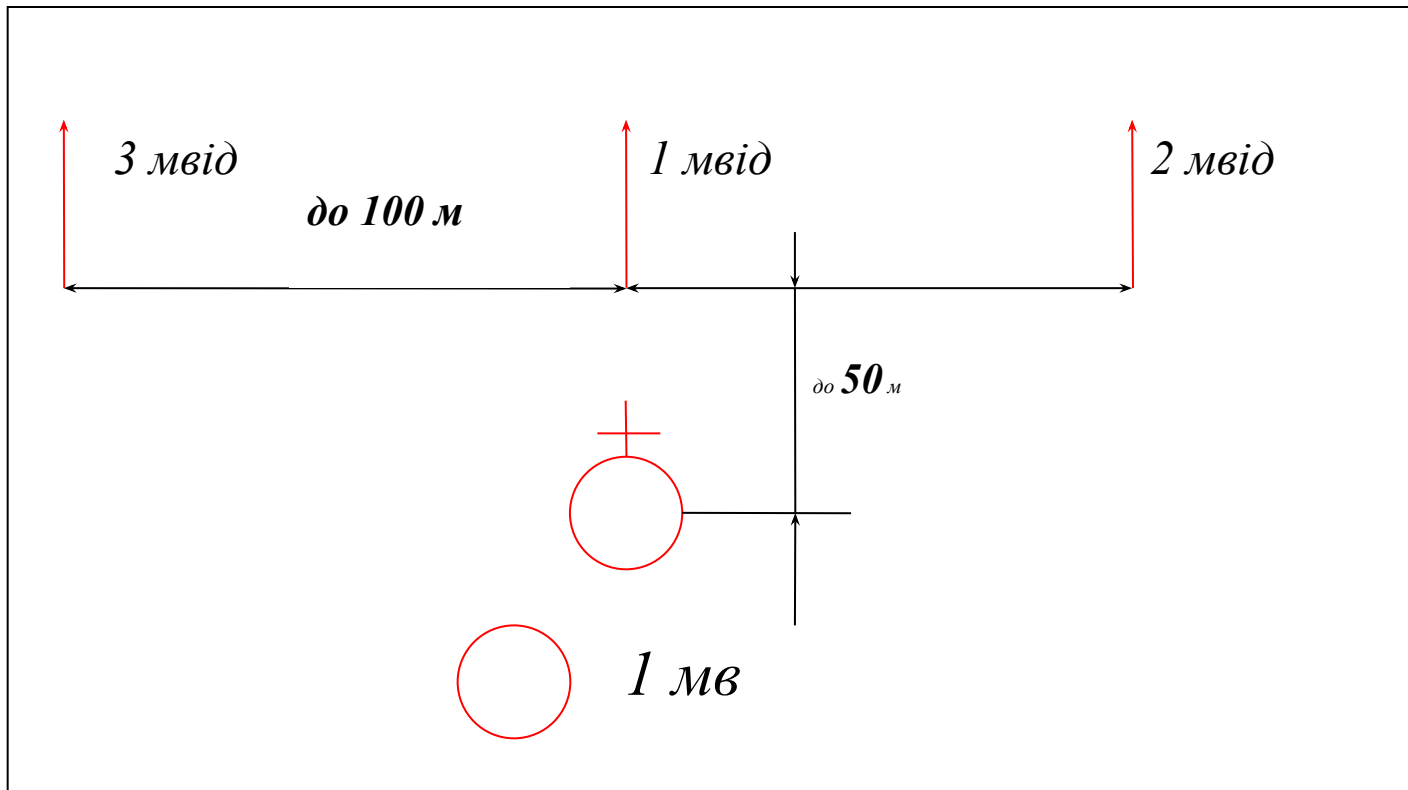
Напрямок продовження наступу взводу

Напрямок продовження наступу взводу визначається так, щоб забезпечувалося виконання найближчого завдання роти (оволодіння об'єктом атаки взводу).

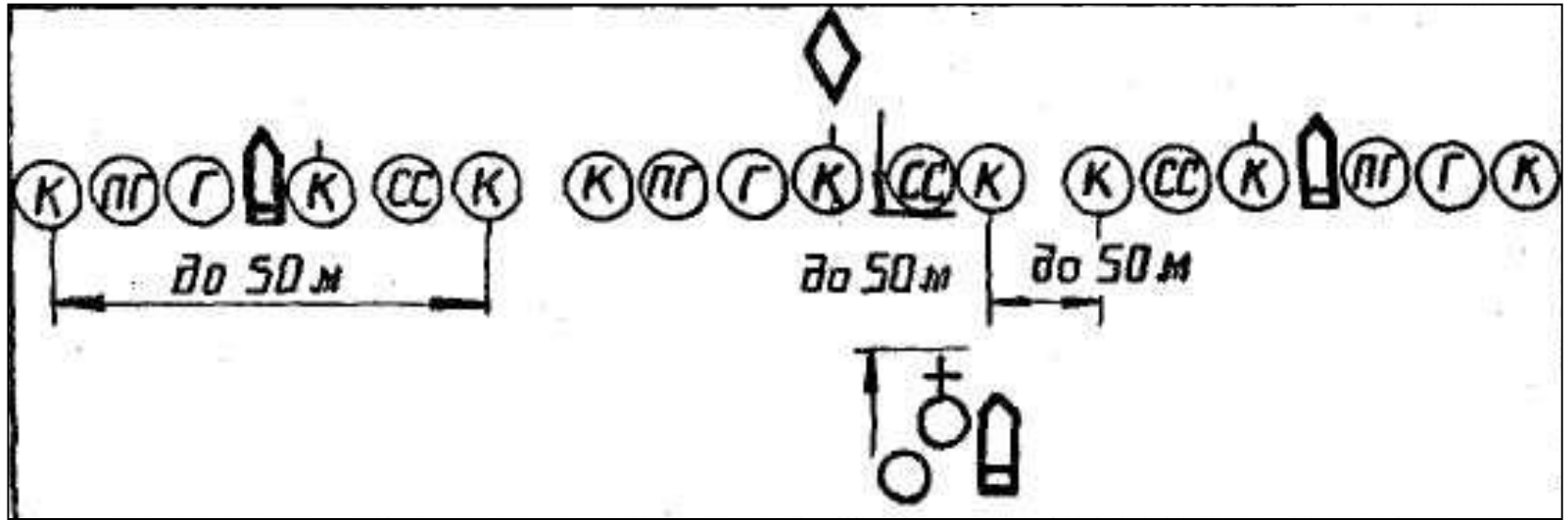
З оволодінням визначеним об'єктом атаки взвод (відділення, танк) продовжує безупинний наступ у зазначеному напрямку, під час якого йому ставиться нове бойове завдання.

Передбойовий порядок взводу

Механізований взвод, який наступає в пішому порядку, може шикуватися в бойовий порядок із колони взводу (похідного порядку взводу) або з лінії колон відділень (передбойового порядку взводу).

Бойовий порядок механізованого взводу, який наступає в пішому порядку

При діях в одну лінію бойовий порядок механізованого взводу складається з:

- бойових порядків відділень (бойових груп) з інтервалами між ними **до 50 м**;
- групи управління і вогневої підтримки, що діє за ними на відстані **до 50 м**;
- засобів посилення, які залишаються в безпосередньому підпорядкуванні командира взводу.

Бойовий порядок посиленого мв, що наступає в пішому порядку

Бойовий порядок механізованого взводу, який наступає в пішому порядку у дві лінії

Залежно від завдання, яке виконується, характеру місцевості та інших умов обстановки **в бойовий порядок механізованого взводу можуть входити:**

- група управління і вогневої підтримки;
- маневрена група (група бойових машин – ГрБМ);
- група розгородження (підриву);
- група захоплення.

Під час наступу у дві лінії одне з відділень, група управління і вогневої підтримки діють за бойовими порядками відділень першої лінії на відстані до 50 м і виконують завдання щодо:

- підтримки (прикриття) відділень першої лінії під час подолання загороджень, атаки противника і в ході наступу;
- знищення противника в траншеї;
- відбиття раптового нападу противника з флангу;
- заміни відділень першої лінії, які зазнали втрат від вогню противника;
- здійснення маневру й атаки противника у фланг і тил;
- виконання інших завдань.

Група управління і вогневої підтримки взводу призначається для:

- управління підрозділами і вогнем у ході наступу;
- підтримки (прикриття) відділень під час подолання загороджень у ході атаки;
- знищення вогневих засобів;
- знищення противника, який перебуває в траншеях або намагається залишити їх;
- відбиття у взаємодії з механізованими відділеннями й іншими вогневими засобами контратак противника;
- виконання інших завдань.

Звичайно **група управління і вогневої підтримки взводу** створюється у складі:

- обслуга кулемета;
- снайпер;
- спостерігач;
- 1–2 зв'язкові;
- додані вогневі засоби.

Група діє за підрозділами (бойовими групами), які наступають, на відстані **до 50 м**, або, у деяких випадках, безпосередньо в бойовій лінії

Управління групою здійснюється командиром взводу.

Маневрена група взводу

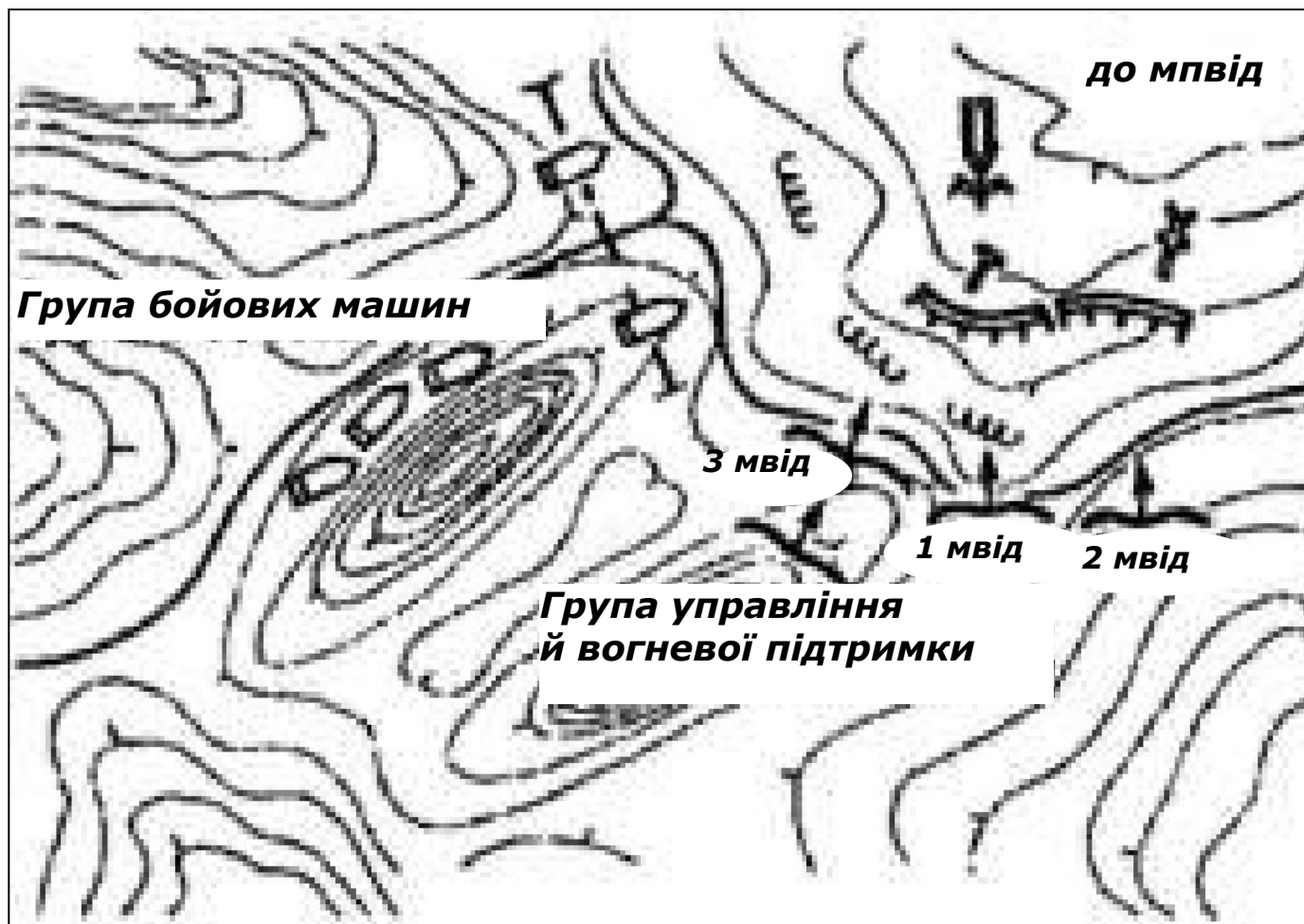
Маневрена група взводу

створюється для знищення (захоплення) противника у взаємодії з вогневою групою шляхом зближення з ним і зайняттям вигідного положення, використовуючи при цьому складки місцевості (місцеві предмети).

БМП (БТР) взводу

БМП (БТР) залежно від обставин і рішення командира взводу **можуть діяти**:

- разом із відділеннями;
- у складі груп вогневої підтримки;
- у складі маневреної групи (ГрБМ).

Рис. 2. Бойовий порядок мотострілкового взводу у наступі із створенням групи бойових машин (варіант)

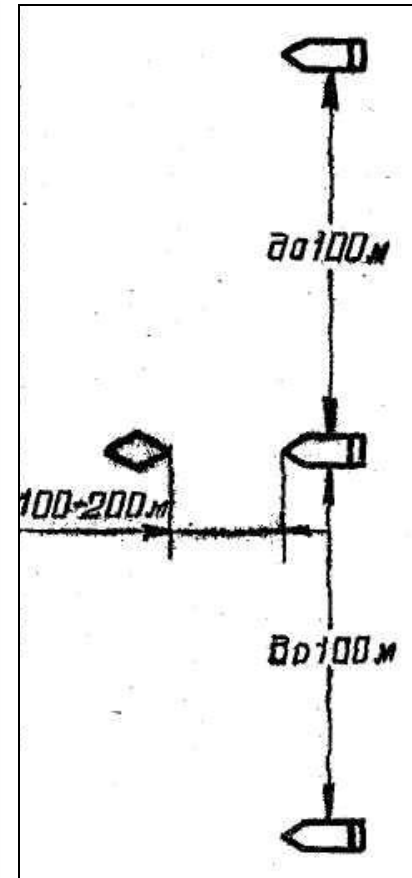
Бойовий порядок механізованого взводу, який наступає на БМП (БТР) (танкового взводу)

Бойовий порядок механізованого взводу, який наступає на БМП (БТР)

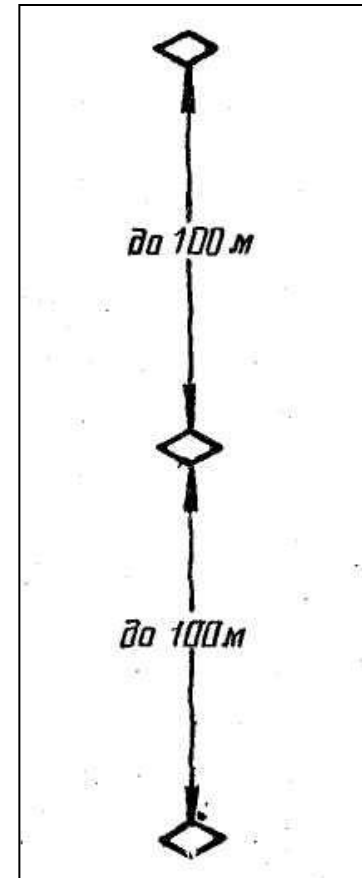
(танкового взводу) складається з лінії бойових машин з інтервалом між ними **до 100 м** і засобів посилення, які діють у бойовій лінії або за нею.

Під час наступу **положення відділень (танків) у бойовій лінії** може бути:

- в лінію;
- кутом вперед;
- кутом назад;
- уступом вправо;
- уступом вліво.

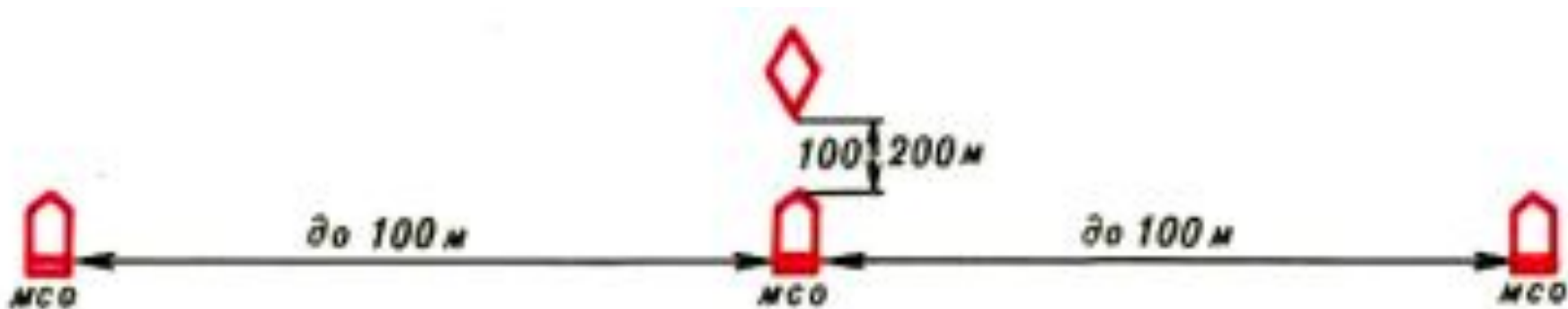

Бойовий порядок механізованого взводу, що наступає на бойових машинах піхоти (варіант)

Бойовий порядок танкового взводу в наступі (варіант)

Бойовий порядок посиленого мв, що наступає на БМП

Наступ на противника з положення безпосереднього зіткнення з ним взвод (відділення) здійснює **з вихідної позиції у заздалегідь створеному бойовому порядку.**

Порядок зайняття взводом вихідної позиції

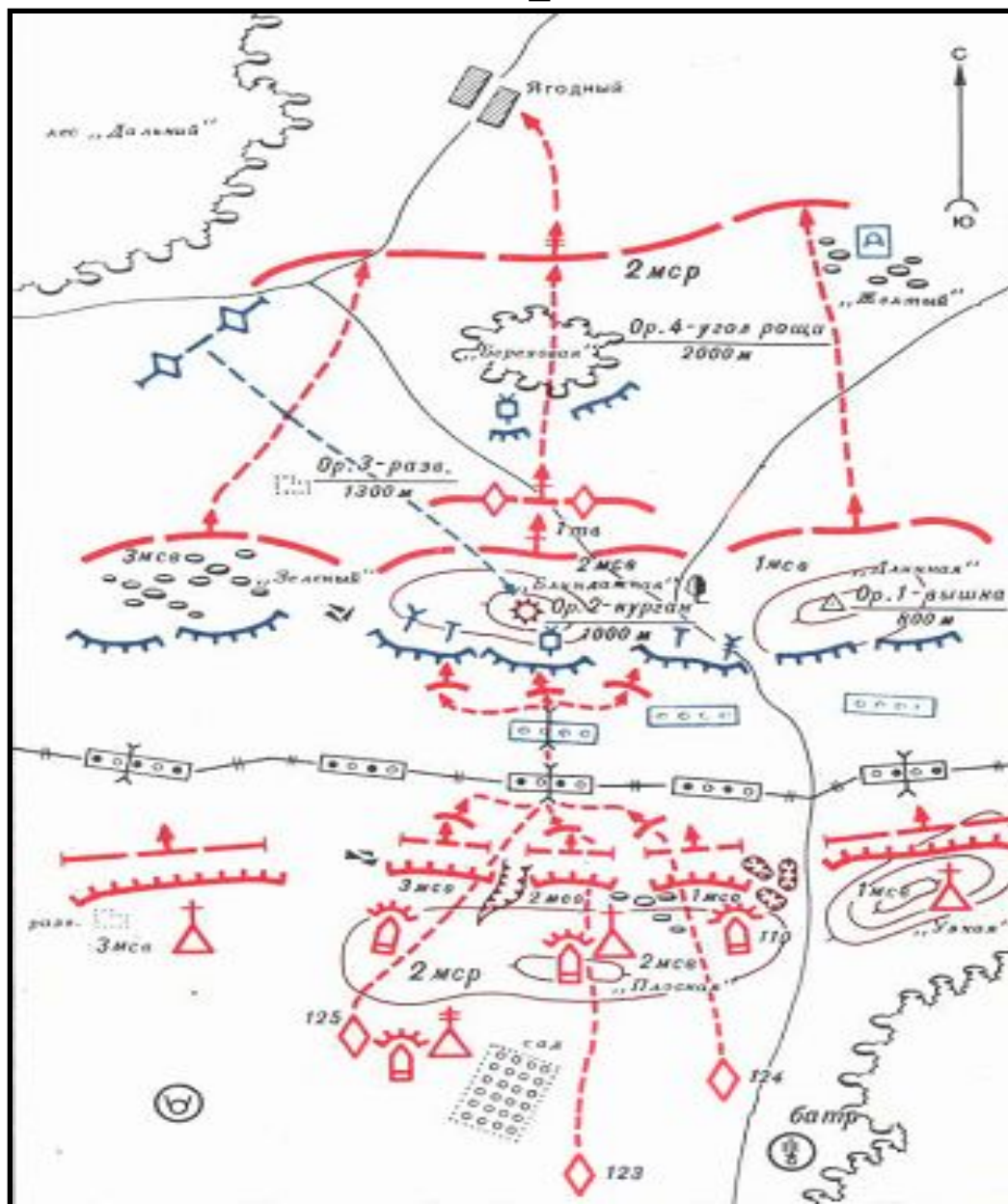
Вихідна позиція може займатися взводом:

- в ході перегрупування з положення оборони;
- зі зміною підрозділів, що обороняються.

Перегрупування (зміна) підрозділів, які займають оборону при безпосередньому зіткненні, з метою заняття вихідної позиції для наступу **проводиться** приховано, як правило, в ніч перед наступом або в інших умовах обмеженого огляду з виконанням заходів щодо введення противника в оману.

Наступ мвід з положення безпосереднього зіткнення з противником

Механізований взвод із засобами посилення на вихідній позиції роти **розташовується** у траншеях і ходах сполучення, а **БМП (БТР)** займають вогневі позиції поруч зі своїми відділеннями або за ними на відстані **до 50 м.**

У разі неможливості прихованого зайняття БМП (БТР) вогневих позицій зі своїм взводом у переднього краю вони можуть розташовуватися з машинами інших взводів в складі ротної групи разом із взаємодіючим танковим підрозділом на його вихідній (очікувальній) позиції або залишатися на колишніх вогневих позиціях. **Управління ними здійснює головний сержант взводу.**

Під час дій взводу в резерві батальйону він виводиться на вихідну позицію в другу або третю траншею.

У випадку, **якщо БМП займають колишні вогневі позиції, вони використовуються** за рішенням того командира, на чийй позиції знаходяться, **для ведення вогню прямою наводкою** в період вогневої підготовки атаки, а **БТР** – для знищення вогнем своєї зброї виявлених вогневих засобів і живої сили противника.

Якщо БМП (БТР) не використовуються для ведення вогню прямою наводкою, з початком вогневої підготовки атаки вони висуваються до своїх взводів.

Танковий взвод може розташовуватись на вихідній позиції роти на віддаленні **2...4 км** від переднього краю оборони, на очікувальній позиції батальйону на віддаленні **5...7 км** або залишитись в опорному пункті, що займав раніше.

Танки і БМП, які призначені для знищення цілей прямою наводкою, розташовуються на вогневих позиціях на віддаленні, що забезпечує виконання поставленого завдання.

Перегрупування взводу

Перегрупування взводу, який оборонявся в першому ешелоні, здійснюється в пішому порядку траншеями і ходами сполучення.

В першу чергу змінюються механізовані, а потім танкові підрозділи.

Взвод проводить зміну **у складі роти.**

Про зайняття вихідної позиції командир взводу доповідає командиру роти.

Зміна підрозділів, що обороняються

Зміна – це організований вихід взводу на напрямок майбутнього наступу, заміну підрозділів на позиції (ділянці траншеї), які зазначені старшим командиром підрозділу, що там обороняється.

Механізований взвод на БМП (БТР) у складі роти висувається в район зустрічі з провідниками від підрозділу, що обороняється, після спішування прихованими шляхами, а в подальшому ходами сполучення і траншеями, виходить на свою вихідну позицію та займає її, **приймає** від підрозділу, який здає опорний пункт (позицію), схему опорного пункту (картку вогню) і всі дані про противника, які є в наявності.

БМП (БТР) в районі спішування розташовуються в укриттях на напрямку дій своїх підрозділів і висуваються до них, як правило, під час вогневої підготовки атаки.

При переході противника в наступ зміна припиняється, і всі підрозділи відбивають його атаку. **Управляє боєм командир підрозділу, що змінюється**, йому підпорядковуються і прибулі для зміни підрозділи.

Порядок і способи проведення атаки

Перед атакою механізованих і танкових підрозділів проводиться **вогнева підготовка наступу**, а **в ході наступу** – **вогнева підтримка наступу** та **вогневе супроводження підрозділів углиб**.

Атака полягає в стрімкому і безупинному русі танкових і механізованих підрозділів у бойовому порядку на максимально можливій швидкості в поєднанні з інтенсивним вогнем із танків, БМП (БТР), а по мірі зближення з противником – і з інших видів зброї, слідом за вибухами снарядів своєї артилерії і мінометів **з метою** знищення його живої сили, вогневих засобів і оволодіння вказаним об'єктом (рубежем).

Танковий взвод атакує противника **в бойовій лінії**, а **механізований взвод** у залежності від обстановки – **в бойовій лінії в пішому порядку** або **на БМП (БТР)**.

Атака в пішому порядку

Атака в пішому порядку

застосовується при прориві підготовленої оборони противника, укріплених районів, коли є значна кількість протитанкових засобів, а також на важкодоступній для танків і БМП (БТР) місцевості і може проводитись **одночасно** або **послідовно**.

Атака механізованого взводу на БМП (БТР)

Атака механізованого взводу на БМП (БТР)

застосовується, коли оборона противника надійно придушена зі знищенням більшої частини його протитанкових засобів, а також під час наступу на поспішно зайняту оборону. При цьому танки атакують слідом за розривами снарядів своєї артилерії, а взвод – на БМП (БТР) діє в бойовій лінії за танками на віддаленні **100...200 м** і веде вогонь зі всіх вогневих засобів.

Атака в даному випадку **полягає** в стрімкому і безупинному просуванні танкових і механізованих підрозділів у бойовому порядку у сполученні із інтенсивним вогнем із танків, БМП (БТР), а по мірі зближення з противником – і з інших видів зброї з метою його знищення.

В окремих випадках (бездоріжжя, глибокий сніговий покрив, інші умови) зближення з противником, а на окремих ділянках і **атаку, піхота може здійснювати десантом на танках.**

Шикування взводу в ході наступу

Механізований взвод може діяти в бойовому, передбойовому або похідному порядку, рішуче просуваючись в глибину оборони противника.

В бойовий порядок взвод розгортається, зустрівши на своєму шляху опорні пункти і окремі вогнища опору, і атакує противника способами, що розглянуті вище.

Управління підрозділами і вогнем під час наступу

Управління підрозділами і вогнем під час наступу **командир взводу здійснює з командно-спостережного пункту**.

При діях особового складу в пішому порядку командир механізованого взводу спішується і просувається за бойовою лінією взводу на віддаленні **до 50 м** – звідки зручніше спостерігати за діями взводу і управляти ним. **Управління вогнем і рухом БМП (БТР)** командир взводу здійснює **через свого заступника**.

При наступі на БМП (БТР) командир взводу знаходиться на бойовій машині і діє в бойовій лінії взводу

Дії взводу під час вогневої підготовки атаки

Наступ із положення безпосереднього зіткнення з противником взвод розпочинає після проведення вогневої підготовки атаки, що здійснюється за наказом старшого командира.

Під час вогневої підготовки **взвод** вогнем своєї зброї знищує виявлені вогневі засоби і живу силу противника в об'єкті атаки і на його флангах.

Командир взводу:

- управляє вогнем підлеглих;
- веде спостереження за діями противника, цілями, які підлягають знищенню і придушенню в ході вогневої підготовки у напрямку наступу взводу;
- про результати спостереження і ураження противника доповідає командирі роти.

Висування танків (БМП, БТР)

У встановлений час за командою (сигналом) старшого командира **танковий взвод, який займає вихідну (очікувальну) позицію**, висувається до рубежу переходу в атаку. **За танками рухаються БМП (БТР) механізованих взводів**, які розташовувалися не з ними.

Мінне поле, що раптово встановлене засобами дистанційного мінування противника на напрямку висування взводу, як правило, обходитьсЯ або, при неможливості, долається у колоні взводу по проробленому проході.

З підходом танків до вихідного положення для наступу командир механізованого взводу командує: **“Взвод – ПРИГОТУВАТИСЯ ДО АТАКИ”**, **“ПОЗНАЧИТИ ПРОХОДИ ДЛЯ ТАНКІВ”**.

Дії взводу з початком атаки

У момент проходження танками вихідного положення командир механізованого взводу подає команду “**Взвод, в атаку – ВПЕРЕД**”, за якою **особовий склад** покидає траншею (окопи) і прискореним кроком або бігом слідом за танками атакує противника, пересуваючись у напрямку проходів в загородженнях. **БМП (БТР)**, рухаючись за своїми відділеннями (БМП зі стабілізованим озброєнням – безпосередньо в бойовій лінії взводу), вогнем підтримують атаку танків і особового складу.

З підходом до рубежу переходу в атаку танковий взвод розгортається в бойову лінію і з максимально можливою швидкістю продовжує рух, знищуючи противника вогнем з ходу. **БМП (БТР)** виходять до своїх відділень, ведучи вогонь із ходу або з коротких зупинок, управління ними здійснює головний сержант взводу.

Для швидкого зближення із противником, за командою (сигналом) командира взводу, **БМП (БТР)** приховано підходять до своїх відділень, використовуючи складки місцевості, і роблять зупинку. **З виходом їх на вихідну позицію** подаються команди: “**Взвод – ДО МАШИН**”, “**ПО МІСЦЯХ**”. **Особовий склад** взводу робить посадку в машини, готується для ведення вогню з ходу. Посадка взводу здійснюється під час вогневої підготовки. **Взвод на БМП (БТР)** на максимальній швидкості висувається до рубежу спішування, ведучи вогонь з ходу. **На рубежі спішування взвод діє аналогічно наступу з ходу.**

З переходом в атаку командир взводу уточнює положення противника, а за необхідності – бойові завдання відділенням (танкам) і порядок подолання загороджень.

Командир взводу, група управління і вогневої підтримки діють за бойовою лінією взводу на віддаленні **до 50 м.**

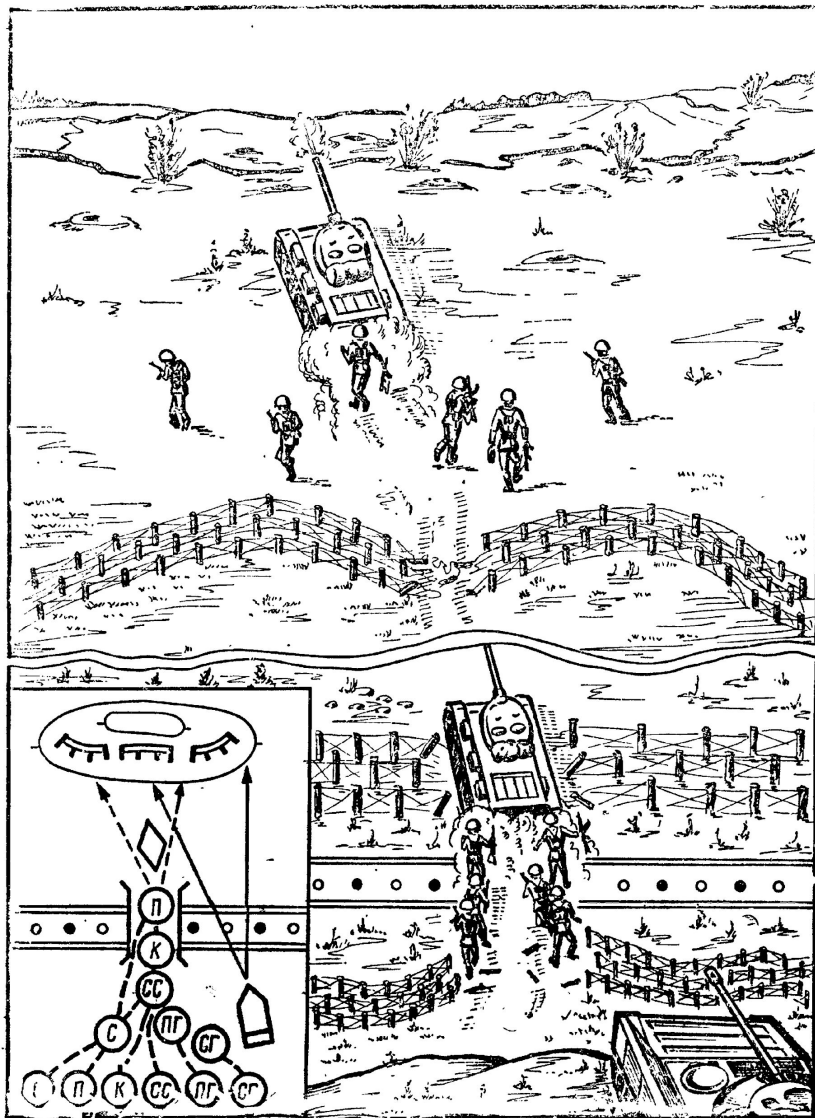
Порядок подолання загороджень

Подолання загороджень противника перед його переднім краєм оборони здійснюється під прикриттям вогню артилерії, бойових вертольотів, гранатометного і протитанкового взводів, а також при взаємній підтримці вогнем танків, БМП (БТР) і стрілецької зброї.

Танки і БМП, що оснащені мінними тралами, долають мінне поле противника в бойовому порядку за своїми напрямками, а **ті, що не мають тралів і БТР** – встановленим порядком, проробленими проходами.

При цьому **особовий склад** механізованого, гранатометного і протитанкового взводів, який атакує противника в пішому порядку, **долає мінне поле слідом за танками, їх коліями або проробленими проходами.**

Подолання змішаного мінного поля услід за танком

З підходом особового складу до загороджень за командою командира взводу “**Взвод, у напрямку предмета, в колону по два (по три), направляюче – перше відділення, у прохід, бігом – МАРШ**” **відділення** під прикриттям вогню групи управління і вогневої підтримки, **а під час наступу в дві лінії і вогню відділення, що наступає у другій лінії**, у встановленому порядку на ходу займають місця в колоні взводу.

БМП (БТР) у цей час вогнем із коротких зупинок знищують вогневі засоби противника, які перешкоджають танкам і особовому складу долати загородження. **Вони долають загородження** за колоною особового складу взводу. **БМП зі стабілізованим озброєнням** можуть долати загородження безпосередньо за танком. Особовий склад взводу в цьому випадку долає загородження слідом за БМП.

Танковий взвод, подолавши загородження, стрімко атакує противника, знищуючи вогнем з ходу, в першу чергу, його протитанкові засоби і вогневі засоби, які перешкоджають подоланню загороджень механізованими підрозділами.

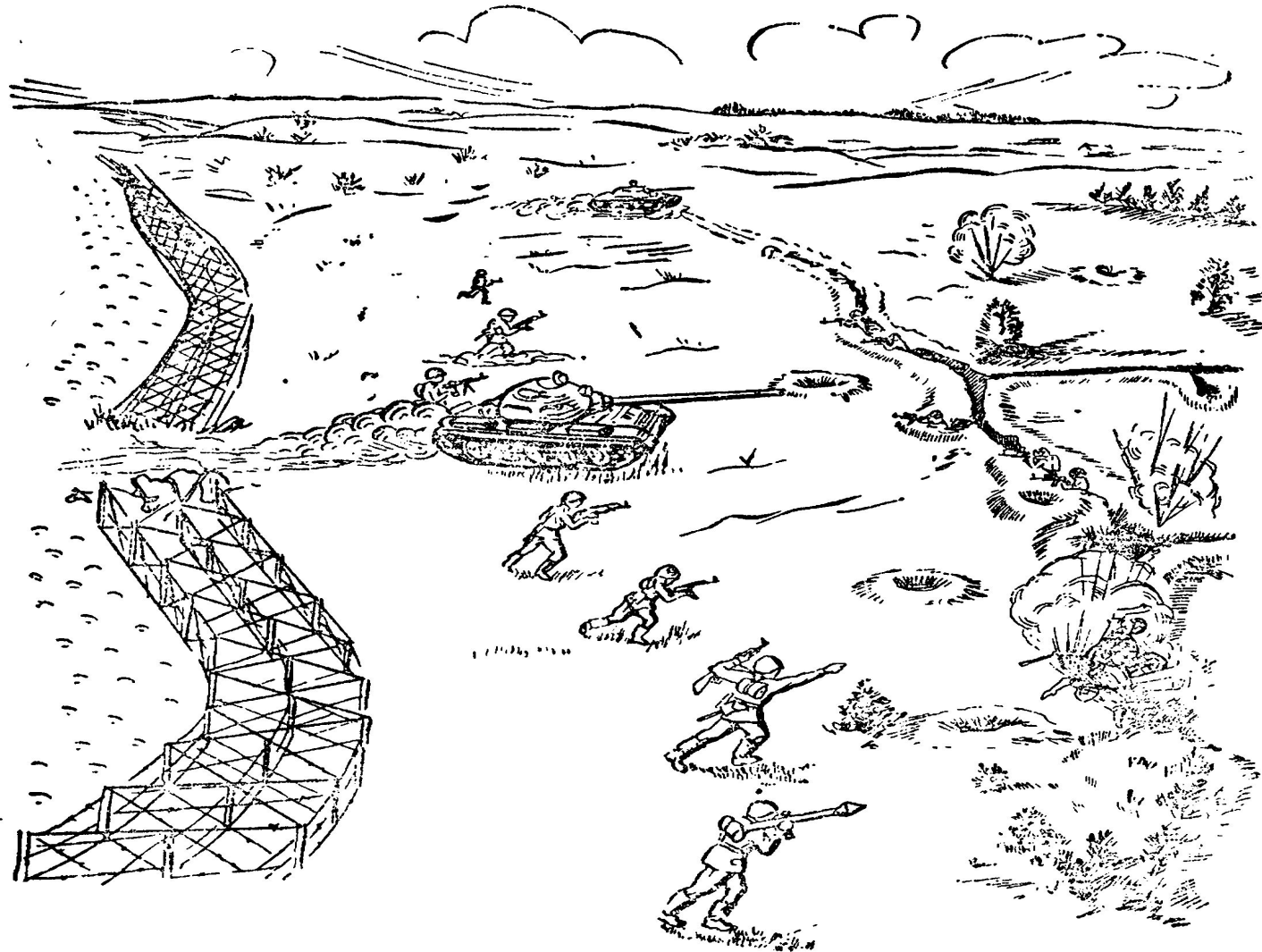

Дії взводу після подолання загороджень

Після подолання загороджень механізований взвод, який атакує в пішому порядку, за командою командира взводу “Взвод, у напрямку предмета, до бою – ВПЕРЕД” або “Взвод, за мною, до бою – ВПЕРЕД” бігом, у встановленому порядку розгортається в бойову лінію, відкриває вогонь зі своєї зброї і стрімко атакує противника.

Наблизившись до траншеї противника на 25...40 м, за командою командира взводу “Взвод, гранатами – ВОГОНЬ” особовий склад закидає противника гранатами і точно у встановлений час (“Ч”) з криком “Ура” слідом за танками вривається на передній край оборони, знищує противника вогнем впритул, оволодіває об’єктом атаки і безупинно продовжує наступ у вказаному напрямку, в тісній взаємодії з танками, знищуючи вогнем піхоту і обслуги протитанкових засобів.

Розгортання в бойову лінію

БМП (БТР), подолавши проходами загородження, виходять на свої напрямки наступу і вогнем своєї зброї підтримують їх атаку, діючи за бойовою лінією свого підрозділу. **БМП зі стабілізованим озброєнням**, вийшовши слідом за танком із проходу, розгортаються в бойову лінію і вогнем прикривають рух відділень проходами й їх розгортання в бойову лінію.

Для очищення траншеї і ходу сполучення від противника, що залишився, командир взводу призначає одне відділення (при атаці в одну лінію або відділення лінії). **Виконавши завдання**, відділення продовжує наступ у вказаному напрямку або в другій лінії взводу. **Якщо взвод діє вздовж ходу сполучення**, то два відділення наступають праворуч і ліворуч від нього, знищуючи своїм вогнем і багнетами живу силу і вогневі засоби противника, **одне з відділень (відділення другої лінії)** очищує від противника хід сполучення.

Дії взводу після оволодіння об'єктом атаки

Оволодівши об'єктом атаки, взвод продовжує наступати в зазначеному напрямку, знищуючи противника перед фронтом наступу і на флангах.

Командир взводу:

- доповідає командирю роти:**
  - про виконання завдання на досягнутому рубежі;
  - про склад, положення і характер дій противника на напрямку наступу взводу;
  - про втрати в особовому складі, озброєнні і техніці;
  - про використання ракет і боєприпасів;
  - своє рішення;
- уточнює завдання відділенням;**
- продовжує наступ углиб.**

Дії механізованого взводу під час ведення бою в глибині оборони противника

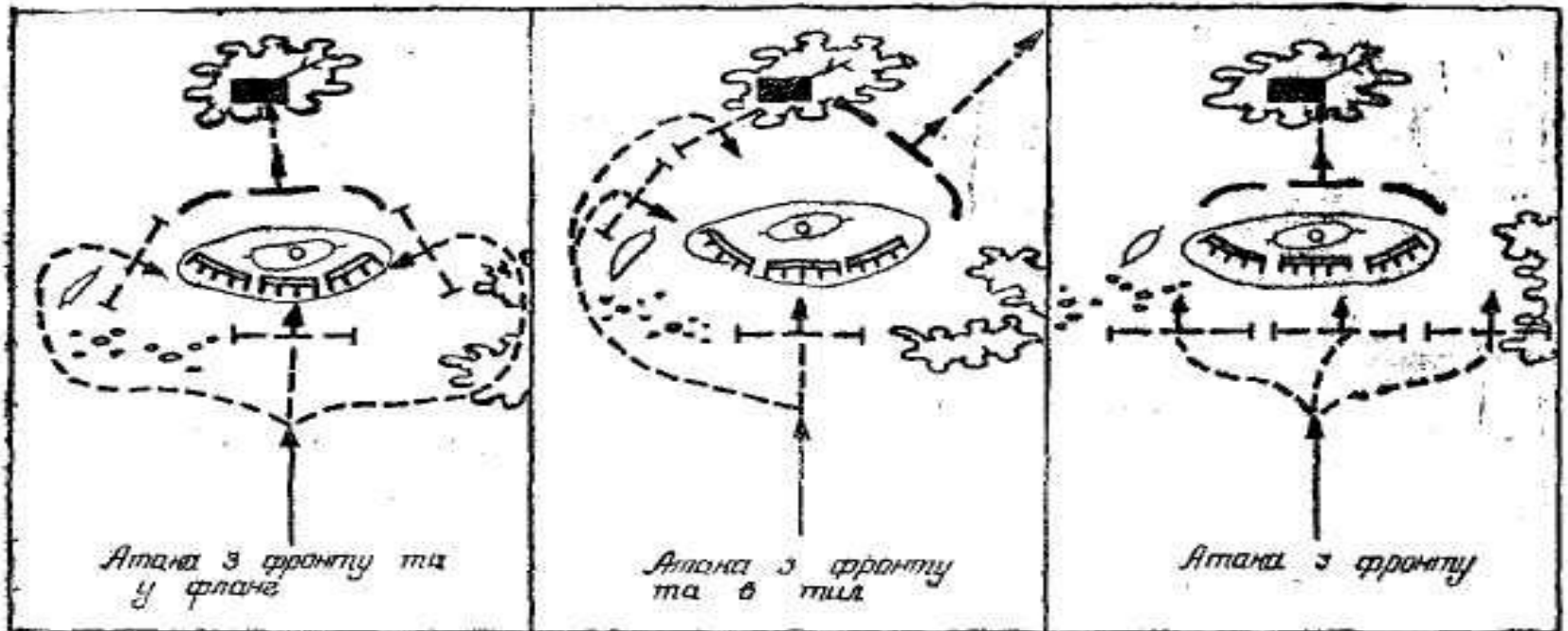
Бій у глибині оборони противника характеризується нерівномірністю просування підрозділів і розвивається у складній і швидкозмінній обстановці.

Успішне просування хоча б одного з відділень (танків) або сусідів командир взводу негайно використовує для розвитку успіху в наступі.

При відставанні сусідів взвод, не припиняючи наступ, частиною вогневих засобів придушує цілі, які заважають просуванню сусідів.

Краща допомога сусідам – просування взводу вперед.

Якщо командир взводу виявить проміжки, що не зайняті противником, або не обстрілюються, він зобов'язаний за власною ініціативою негайно пропустити через них взвод вперед, хоча це тимчасово і відхиляло б його від вказаного напрямку наступу, і прагнути вийти у фланг і тил противнику.

Опорний пункт, у якому противник чинить опір, **взвод обходить і атакує його у фланг або тил**. Для маневру використовуються складки місцевості, проміжки в бойових порядках або відкриті фланги противника, з метою приховування маневру застосовуються дими (аерозолі). Маневр, у залежності від умов обстановки і місцевості, може здійснюватися взводом у повному складі або частиною сил, у бойовому або передбойовому порядку.

За неможливості обходу опорного пункту противника командир взводу зосереджує вогонь взводу і доданих засобів і викликає вогонь взаємодіючих підрозділів по цілях, які перешкоджають просуванню, висуває відділення (танки) на вигідний для атаки рубіж і одночасно вживає заходів щодо пророблювання проходу в загородженнях, що виявлені.

Взвод, використовуючи результати вогневого ураження противника, атакою з фронту завершує його знищення і продовжує рух вперед.

У разі послаблення опору противника

механізований взвод, який наступає в пішому порядку, за командою (сигналом) старшого командира робить посадку в машини або десантом на танки (у випадку виходу з ладу БМП (БТР)). Для цього **БМП (БТР)** за командою командира взводу доганяють свої відділення, сповільнюють рух або роблять коротку зупинку (танки, які виділені для дій із десантом, роблять зупинку).

Особовий склад за командою командирів відділень “**ДО МАШИНИ**” бігом висувається до своїх БМП (БТР, танків), ставить зброю на запобіжник, потім за командою “**ПО МІСЦЯХ**” робить посадку і готується для ведення вогню з ходу. **Навідники-оператори БМП** (навідники кулеметів БТР, навідники гармат танків) під час посадки особового складу спостерігають за противником і знищують виявлені цілі.

Діючи на БМП (БТР, десантом на танках), взвод продовжує виконувати завдання.

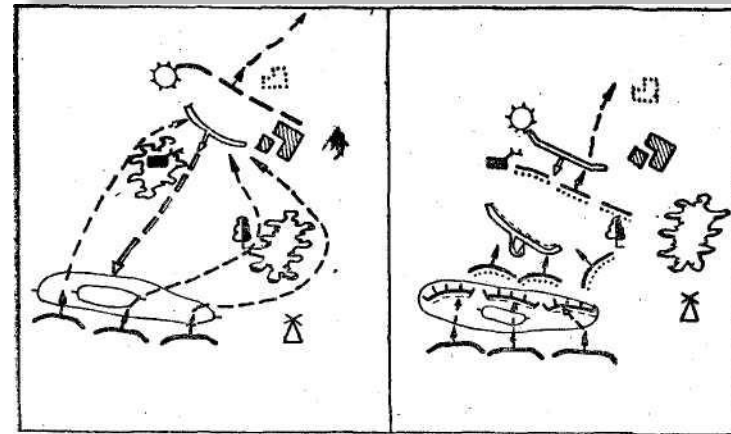

Загородження і перешкоди, які зустрілися в глибині оборони противника, взвод обходить або долає проробленими проходами.

На важкодоступних для танків ділянках місцевості механізований взвод під час наступу в пішому порядку обганяє танки і наступає під прикриттям їх вогню і вогню БМП (БТР).

Після подолання цих ділянок танки знову виходять вперед, і взвод продовжує наступати за ними.

Дії механізованого взводу під час відбиття контратаки противника

а). Атакою з ходу

б). Вогнем з вигідного рубежу з подальшим переходом в атаку

Способи відбиття контратаки противника (варіант)

Противника, який контратакує, взвод знищує у взаємодії з іншими підрозділами вогнем і рішучою атакою з ходу, або за вказівкою командира роти спочатку уражає противника вогнем з вигідного рубежу. При цьому **танки і БМП (БТР)** займають вогневі позиції за найближчим укриттям, а **особовий склад** механізованого взводу спішується і займає вигідні позиції, як правило, попереду них. Після нанесення противнику ураження взвод атакою у взаємодії з сусідами або самостійно завершує його знищення.

Взвод, який противник не контратакує, прискорює своє просування з метою виходу у його фланг і тил.

Виявивши відхід противника, командир взводу негайно організовує його переслідування і доповідає про це командиру роти.

Під час переслідування взвод, вміло використовуючи складки місцевості, діючи в бойовому або похідному порядку, обходить противника паралельними маршрутами, виходить на шляхи його відходу, сковує його дії і знищує рішучою атакою у фланг і тил.

У випадку неможливості виходу на шляхи відходу противника взвод рішучими діями вклинюється в бойові порядки підрозділів прикриття, у взаємодії із сусідами знищує їх і проривається до основних сил противника.

Механізований взвод переслідує противника, як правило, на БМП (БТР) або десантом на танках.

Закріплення захопленого рубежу (об'єкта)

командир взводу організовує так саме, як при підготовці до оборонного бою. У взводі в короткий термін зорганізується система вогню і виконуються інші заходи щодо підготовки до відбиття контратак противника. Особлива увага приділяється організації протитанкової оборони.

Особливості дій взводу під час наступу в дві лінії

Під час наступу взводу в дві лінії у момент проходження танками вихідного положення за командою командира механізованого взводу **особовий склад відділень першої лінії** вискакує з траншеї (окопу) і стрімко атакує противника, рухаючись у напрямку проходів у загородженнях.

БМП (БТР), група управління і вогневої підтримки, відділення другої лінії вогнем із вогневих позицій знищує противника в об'єкті атаки.

Командир взводу спостерігає за діями відділень, що атакують, корегує вогонь підтримуючих засобів.

З виходом атакуючих відділень на віддалення до 50 м від початкового положення за командою командира взводу **особовий склад другої лінії** швидко вискакує з траншеї (окопу) і діє за першою лінією на дистанції **до 50 м**, прикриваючи її вогнем.

З підходом особового складу першої лінії до загороджень за командою командира взводу відділення у встановленому порядку долають загородження, швидко розгортаються в бойову лінію, відкривають вогонь зі своєї зброї і стрімко атакують противника в порядку, викладеному в попередній статті.

Відділення другої лінії, група управління і вогневої підтримки, БМП (БТР) з вогневих позицій, перед загородженнями, прикривають особовий склад і танки в період подолання ними загороджень, знищуючи своїм вогнем противника на передньому краю і в найближчій глибині.

Після подолання відділеннями першої лінії загороджень під прикриттям їх вогню та вогню танків і БМП (БТР) одночасно **починають долати загородження група управління і вогневої підтримки і відділення другої лінії**. Після подолання загороджень вони своїм вогнем підтримують атаку відділень першої лінії і атакують противника.

Потім долають загородження БМП (БТР), займають своє місце в бойовому порядку взводу і вогнем своєї зброї з ходу або з коротких зупинок підтримують атаку стрільців.

Управління вогнем і рухом БМП (БТР) у всіх випадках командир взводу здійснює особисто або через свого заступника.

Особливості дій механізованого взводу під час атаки на БМП (БТР)

Під час атаки на БМП (БТР) посадка в них особового складу механізованого взводу здійснюється під час вогневої підготовки наступу у вихідному положенні для наступу. **БМП (БТР)** за командою (сигналом) командира взводу приховано висуваються до своїх відділень, використовуючи складки місцевості, і роблять зупинку.

Особовий склад за командою командира взводу “**Взвод – ДО МАШИН**”, “**ПО МІСЦЯХ**” швидко проводить посадку в машини і здійснює підготовку для ведення вогню з ходу, а з переходом в атаку відкриває вогонь.

Механізований взвод **під час атаки на БМП (БТР)**, подолавши мінне поле, слідом за танками у точно встановлений час (“**Ч**”) стрімко вривається на передній край оборони противника, знищує його вогневі засоби, в першу чергу протитанкові, і, використовуючи результати вогневого ураження, швидко і безупинно наступає вглиб.

Особливості дій механізованого взводу, якщо перед взводом танки не діють

У випадку, коли перед механізованим взводом танки не діють, взвод атакує противника слідом за розривами снарядів своєї артилерії.

Безпечне віддалення від розривів снарядів своєї артилерії складає:

- для танків – **200 м**;
- для БМП (БТР) – **300 м**;
- для особового складу, який атакує противника в пішому порядку, – **400 м**.

Ведення наступу з ходу Вихідний район

Наступ з ходу взвод здійснює у складі роти **з вихідного району** в місці, що вказує командир роти, у якому здійснюється підготовка до наступу.

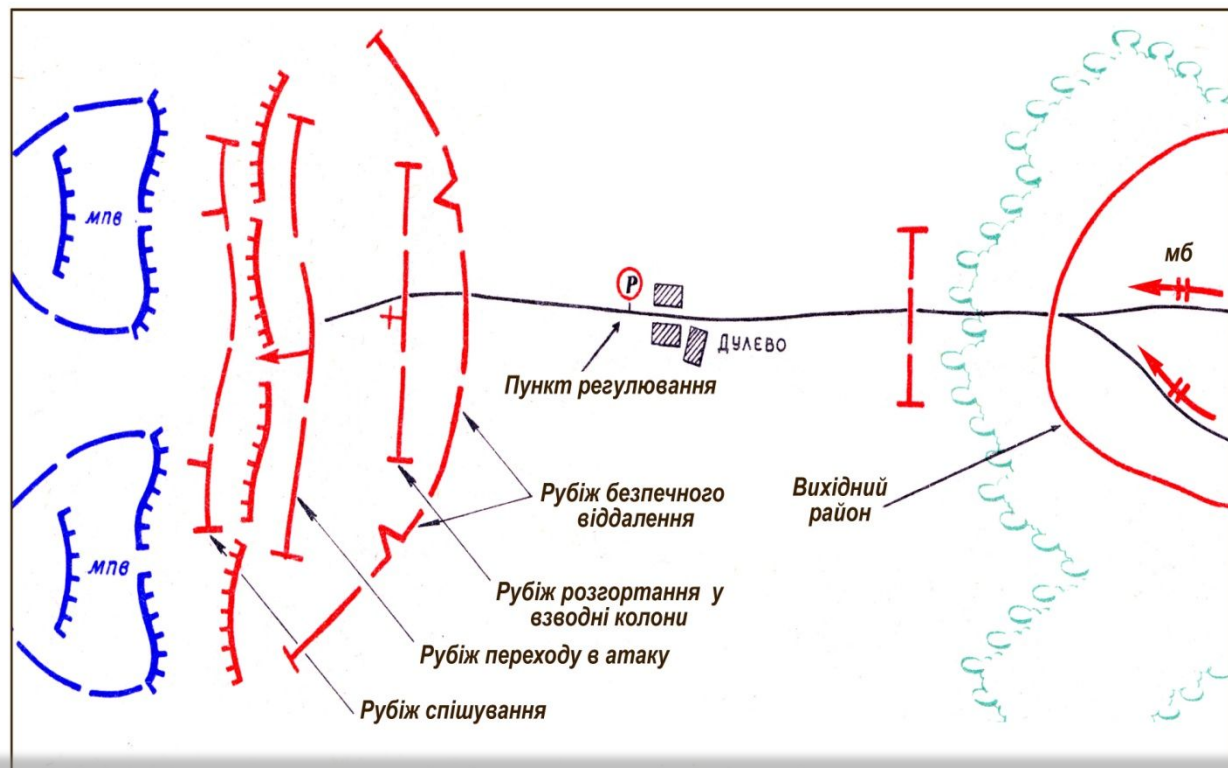
У вихідному районі **взвод розташовується** приховано, у постійній готовності до відбиття можливого нападу противника, для чого обладнуються фортифікаційні споруди.

Вихідний район призначається на віддаленні **20...40 км** від переднього краю оборони противника.

Пункти і рубежі, що призначаються механізованому взводу при наступі з ходу

З метою організованого висування, розгортання в бойовий порядок і проведення одночасної атаки переднього краю противника **призначають:**

- маршрут висування;
- вихідний пункт;
- рубежі (пункти) розгортання (попередньо – в батальйонні, ротні, взводні колони);
- рубіж переходу в атаку;
- рубіж безпечного віддалення;
- рубіж спішування (за умов атаки в пішому порядку).

Порядок висування взводу до рубежу переходу в атаку при наступі з ходу

Механізований (танковий) взвод висувається до рубежу переходу в атаку, як правило, в колоні роти **у період вогневої підготовки наступу**.

Мінні поля, що встановлені засобами дистанційного мінування противника, в період висування **обходять або долають проходами**.

При застосуванні противником запалювальної зброї взвод швидко виходить із району пожежі, гасить вогнища на озброєнні і військовій техніці і продовжує виконувати поставлене завдання.

Танки, на яких буде навішано каткові мінні трали, здійснюють пересування у визначений район навішування мінних тралів. **Ножові трали** на танки і БМП навішуються у вихідному районі для наступу.

Гранатометний і протитанковий взводи батальйону можуть задалегідь висунутися на вогневі позиції для підтримки наступу й атаки механізованих і танкових підрозділів у порядку, вказаному командиром батальйону.

Порядок розгортання взводу в бойовий порядок при наступі з ходу

Рубіж (пункт) розгортання у взводні колони

призначається, якщо можливо, за складками місцевості, за **2...3 км** від переднього краю оборони противника, а на відкритій місцевості і на більшому віддаленні. Якщо він призначений, з виходом роти на цей рубіж (пункт) взвод без зупинки висувається на свій напрямок і стрімко продовжує просування до рубежу переходу в атаку.

Місця пересадки особового складу механізованих підрозділів на автомобілях з автомобілів на танки, як правило, вибираються на відстані **2...4 км** від переднього краю оборони противника на місцевості, яка забезпечує приховану і швидку пересадку. Для автомобілів підрозділів призначаються місця збору автомобілів.

Рубіж переходу в атаку вибирається таким чином, щоб висунення до нього здійснювалося приховано, а його віддалення забезпечувало ведення дійсного вогню з основних видів зброї взводу і дозволяло досягти переднього краю оборони противника у встановлений час ("Ч").

Рубіж переходу в атаку може призначатися на відстані **до 600 м** від переднього краю оборони противника, а іноді й далі.

З підходом до рубежу переходу в атаку взводи за командою командира роти **розгортаються в лінію бойових машин** і, знищуючи противника вогнем з ходу, продовжують рух до переднього краю оборони противника, витримуючи при цьому напрямок руху для виходу на призначений об'єкт атаки.

При цьому **механізований взвод діє слідом за танками** та знищує вогневі засоби противника, в першу чергу, протитанкові, і не дає йому можливості відсікти себе від танків.

Дії механізованого взводу під час атаки в пішому порядку

Під час атаки в пішому порядку **взводу** **призначається рубіж спішування (відділенням – місце спішування)**, з виходом на який особовий склад висаджується з БМП (БТР), розгортається в бойову лінію і продовжує наступ.

Рубіж спішування призначається якнайближче до переднього краю оборони противника, як правило, в місцях, захищених від вогню кулеметів і протитанкових засобів ближнього бою противника. **Іноді** він може збігатися з рубежем переходу в атаку, бути попереду або більше віддаленим.

Залежно від обстановки і характеру місцевості віддалення цих пунктів (рубежів) може бути **іншим**.

Під час атаки в пішому порядку командир механізованого взводу **з підходом до рубежу спішування** подає, а командири відділень дублюють, команду **“Взвод (відділення) – ПРИГОТУВАТИСЯ ДО СПІШУВАННЯ”**. За цією командою БМП (БТР) доганяють танки, **особовий склад** ставить зброю на запобіжник, виймає її з бійниць і готується до спішування.

З виходом взводу на рубіж спішування за командою командира взводу **“Взвод – ДО МАШИН” механіки-водії (водії) БМП (БТР)**, а під час висування взводу десантом на танках і механіки-водії танків зменшують швидкість руху або, використовуючи наявні укриття, роблять коротку зупинку. **Відділення** за командою своїх командирів **“Відділення – ДО МАШИНИ”** швидко залишають машини, а за командою **“Відділення, у напрямку – до бою, ВПЕРЕД”** розгортаються в бойову лінію і, ведучи інтенсивний вогонь із ходу, прискореним кроком або бігом продовжують рух до переднього краю оборони противника.

Атаку переднього краю оборони противника взвод здійснює в такому ж порядку, як і при наступі з положення безпосереднього зіткнення з ним.

Дії механізованого (танкового) взводу, призначеного в резерв батальйону

Механізований (танковий) взвод, що складає резерв батальйону, використовуючи маскуючі властивості місцевості, просувається за ротами першого ешелону на віддалені **1,5...2 км** у готовності до виконання завдань, що раптово виникли, а також для виконання завдань, які покладені на другий ешелон батальйону.

Отримавши завдання на ввід в бій з метою розвитку наступу батальйону (підсилення підрозділу, що зазнав втрати, тощо), командир механізованого (танкового) взводу на ходу ставить завдання відділенням (танкам).

При цьому він вказує на місцевості:

- положення противника і місця розташування його вогневих засобів;
- рубіж введення в бій;
- об'єкт атаки і напрямок продовження наступу;
- порядок взаємодії.

Взвод при підході до зазначеного рубежу розгортається в бойовий порядок і стрімко атакує противника.

З отриманням завдання на знищення противника, який залишився в тилу батальйону, взвод висувається на вказаний йому напрямок і, використовуючи результати вогневого ураження, завершує його розгром (блокування).

Дії взводу після виконання бойового завдання на наступ

Виконавши завдання (після бою) взвод за рішенням командира роти виходить у призначене місце (на зазначений рубіж), де розташовується (закріплюється на рубежі).

Командир взводу:

- організовує спостереження і безпосередню охорону;
- визначає заходи маскування;
- доповідає командирі роти (батальйону) про результати бою, а саме:
  - що виконане взводом;
  - місце його знаходження;
  - які цілі противника знищені взводом;
  - короткі відомості про противника і його дії;
  - втрати особового складу й озброєння;
  - витрата боєприпасів і пально-мастильних матеріалів;
  - стан озброєння взводу;
  - морально-психологічний стан особового складу;
  - інші питання.

Крім тих, що розглянуті, в бойовому статуті розглядаються такі випадки дій взводу в наступі:

- ведення наступального бою з форсуванням водної перешкоди;
- ведення наступального бою при виході з оточення;
- ведення наступального бою в особливих умовах:
  - у населеному пункті;
  - у ході оволодіння укріпленим районом;
  - вночі;
  - узимку;
  - у лісі;
  - в горах;
- при призначенні взводу в бойовий розвідувальний дозор під час наступу;
- при призначенні взводу для стрільби прямою наводкою під час вогневої підготовки наступу і з початком атаки.

В межах часу, що виділений на вивчення даної теми розглянути всі дані випадки не виявляється можливим, тому даний матеріал вам **пропонується вивчити самостійно.**

Друге питання лекції

**Робота командира
взводу по
організації наступу**

Загальний порядок роботи командира взводу по організації бою

Підготовка наступу у взводі здійснюється з отриманням завдання і **включає:**

- організацію наступу;
- підготовку взводу до виконання бойового завдання;
- підготовку місця розташування у вихідному районі (на вихідній позиції) роти;
- практичну роботу командира в підрозділах.

Організація наступу

Отримавши бойове завдання на наступ командир взводу:

- з'ясовує завдання;
- надає вказівки щодо підготовки взводу до його виконання;
- оцінює обстановку;
- приймає рішення і оформлює його на карті;
- проводить рекогносцировку;
- віддає бойовий наказ;
- організовує взаємодію, всебічне забезпечення дій і управління.

При необхідності командир взводу **може проводити (доводити) розрахунок часу** щодо виконання основних заходів.

Під час наступу з положення безпосереднього зіткнення із противником, а якщо дозволяє обстановка, то і наступу з ходу, **вся робота з організації бою проводиться на місцевості.**

Під час наступу з положення безпосереднього зіткнення із противником, а якщо дозволяє обстановка, то і наступу з ходу, **вся робота з організації бою проводиться на місцевості.**

Якщо обстановка не дозволяє організувати бій на місцевості, командир взводу:

- усвідомлює завдання;
- оцінює обстановку;
- приймає рішення;
- віддає бойовий наказ;
- організує взаємодію по карті (схемі, на макеті місцевості) у вихідному районі;
- з виходом взводу на відстань, яка дозволяє спостереження за об'єктом атаки (на вихідну позицію після перегруповування або зміни підрозділів, які обороняються), **уточнює** завдання відділенням (танкам) і порядок взаємодії.

З'ясування завдання

Під час з'ясування завдання командир взводу повинен зрозуміти:
□ мету майбутніх дій і завдання роти –

при наступі з ходу:

- маршрут висування;
- вихідний пункт;
- пункт розгортання в ротні та взводні колони;
- місця посадки особового складу десантом на танки (механізованих підрозділів на автомобілях);
- рубіж безпечного віддалення;
- рубіж переходу в атаку;
- для механізованої роти, яка атакує в пішому порядку – рубіж спішування;
- час проходження пунктів (рубіжів);
- засоби посилення;
- хто підтримує;
- найближче завдання і напрямок продовження наступу;

при наступі з безпосереднього зіткнення з противником:

- вихідну позицію і час її зайняття;
- засоби посилення;
- хто підтримує;
- найближче завдання і напрямок продовження наступу.

З'ясування завдання (продовження)

□ завдання взводу:

- місце взводу в бойовому порядку роти;
- вихідну позицію і час її зайняття (при наступі з безпосереднього зіткнення з противником);
- рубіж переходу в атаку;
- рубіж спішування (при атаці в пішому порядку);
- засоби посилення;
- об'єкт атаки і напрямок продовження наступу;

□ об'єкти (цілі) на напрямку наступу взводу, які вражаються засобами старших командирів;

□ завдання сусідів:

- рубіж переходу в атаку;
- рубіж спішування (при наступі з безпосереднього зіткнення з противником – вихідну позицію);
- об'єкт атаки і напрямок продовження наступу;
- порядок взаємодії з сусідами;

□ час:

- готовності до виконання завдання;
- доповіді рішення;
- роботи на місцевості.

З'ясування завдання (продовження)

У результаті з'ясування завдання командир взводу робить **ВИСНОВКИ**, в яких визначає зміст бойового завдання:

- на знищенні яких об'єктів і цілей зосередити зусилля взводу і доданих засобів;
- бойовий порядок під час здійснення атаки переднього краю і наступу в глибині оборони противника;
- час на підготовку до наступу.

Оцінка обстановки

Оцінюючи обстановку, командир взводу повинен вивчити:

- противника (склад, положення і можливий характер його дій, місця розташування його вогневих засобів перед фронтом наступу та на флангах і можливий їх маневр);
- стан, забезпеченість і можливості взводу і доданих підрозділів (вогневих засобів);
- склад, положення і характер дій сусідів і умови взаємодії з ними;
- характер місцевості, її захисні і маскувальні властивості, вигідні підступи до переднього краю противника, загородження і перешкоди, умови спостереження і ведення вогню;
- стан погоди, пору року, доби й їх вплив на підготовку і ведення наступу.

Рішення командира взводу на наступ

У рішенні командир взводу визначає:

- порядок і способи знищення противника в об'єкті атаки (якого противника, де і коли знищити, із доведенням порядку його ураження вогнем штатного озброєння, доданих вогневих засобів і діями взводу);
- побудову бойового порядку;
- завдання відділенням (танкам), доданим підрозділам (вогневим засобам);
- організація управління.

Оформлення рішення на робочій карті командира взводу

Рішення командир взводу оформляє на робочій карті, де відображається:

- накреслення траншей і ходів сполучення в районі оборони противника;
- розташування вогневих засобів противника перед фронтом наступу взводу і на його флангах на глибину бойового завдання взводу;
- можливий характер дій противника;
- вихідна позиція взводу;
- об'єкт атаки;
- цілі, на знищенні яких необхідно зосередити зусилля взводу;
- цілі, які уражаються засобами старших командирів;
- місце і номер проходу в мінно-вибуховому загородженні;
- **під час наступу з ходу** –:
  - пункт розгортання у взводні колони;
  - рубіж переходу в атаку;
  - рубіж спішування (при проведенні атаки в пішому порядку).

Рекогносцировка

Під час рекогносцировки командир взводу вивчає місцевість, орієнтує підлеглих та уточнює:

- накреслення переднього краю оборони противника і розташування його вогневих засобів, особливо протитанкових;
- місця і характер загороджень, перешкод;
- цілі, які уражаються засобами старшого командира;
- бойові завдання відділень (танків) і доданих вогневих засобів;
- рубіж переходу в атаку;
- рубіж безпечного віддалення;
- місця проходів у загородженнях і переходів через перешкоди й їх позначення;
- місця навішування на танки каткових мінних тралів.

Рекогносцировка (продовження)

□ крім того:

під час наступу з ходу:

- маршрут висування;
- рубежі розгортання;
- місця посадки десантом на танки;
- рубіж спішування;

під час наступу з положення безпосереднього зіткнення з противником:

- вихідну позицію (ділянку траншеї, окопи) для наступу;
- маршрути виходу БМП (БТР) до взводу (відділення);
- місця для пропуску танків та їх позначення.

У рекогносцировці, як правило, беруть участь командири відділень (танків), а іноді і механіки-водії (водії) БМП (БТР), танків.

Бойовий наказ командира взводу на наступ

У бойовому наказі командир взводу вказує:

- **у першому пункті** – орієнтири, склад, положення і характер дій противника, місця розташування його вогневих засобів;
- **у другому пункті** – завдання роти, взводу і сусідів;
- **у третьому пункті** – після слова “**наказую**” – бойові завдання відділенням (створеним групам), доданим підрозділам (вогневим засобам), безпосередньо підлеглому особовому складу;
- **у четвертому пункті** – час готовності до наступу, сигнали оповіщення, управління, взаємодії і порядок дій за ними;
- **у п'ятому пункті** – своє місце під час наступу і заступника.

Постановка завдань в бойовому наказі

У 3-му пункті під час постановки бойових завдань підлеглим командир механізованого взводу **вказує:**

□ відділенням (створеним групам):

- об'єкт атаки;
- цілі, на знищенні яких зосередити основні зусилля;
- напрямок продовження наступу;
- рубіж переходу в атаку (під час наступу з безпосереднього зіткнення з противником – вихідну (вичікувальну) позицію);
- під час атаки в пішому порядку – місця спішування;

□ своєму заступнику:

- порядок ведення вогню БМП (БТР);
- місце БМП (БТР) в бойовому порядку взводу;
- порядок їх переміщення;

□ навіднику кулемета:

- цілі для знищення;
- порядок ведення вогню;
- місце в бойовому порядку;

□ снайперу:

- цілі для знищення;
- порядок ведення вогню;
- місце в бойовому порядку;

□ санітару-стрільцю:

- завдання;
- місце перебування.

Організація взаємодії під час наступу з ходу

Під час організації взаємодії під час наступу з ходу командир механізованого взводу повинен вказати:

- порядок висування до рубежу переходу в атаку;
- порядок розгортання в бойовий порядок;
- порядок ведення вогню зі стрілецької зброї, БМП (БТР) і танків;
- порядок висування в атаку, пророблення проходів у загородженнях противника, у тому числі встановлених засобами дистанційного мінування;
- заходи безпеки при нанесенні вогневого ураження противнику;

Організація взаємодії під час наступу з положення безпосереднього зіткнення з противником

При організації взаємодії під час наступу з положення безпосереднього зіткнення з противником **командир механізованого взводу повинен:**

- вказати:
  - порядок зайняття вихідної позиції (ділянки траншеї, окопів) для наступу;
  - порядок пропуску танків через бойовий порядок;
  - порядок виходу і зайняття своїх місць БМП (БТР);
- погодити дії відділень (танків), вогневої і маневреної груп (якщо вони створюються), між собою і з доданими вогневими засобами, із сусідами за завданнями, рубежами, часом і способами виконання завдань;
- вказати порядок ведення вогню по повітряних цілях і заходи щодо захисту від високоточної зброї противника;
- повідомити сигнали оповіщення, управління, взаємодії і порядок дій щодо їх виконання.
- вказати номери (розпізнавальні знаки) танків, які атакують перед взводом, і напрямок їх наступу;
- **під час атаки в пішому порядку** – вказати місця спішування особового складу і порядок дій після цього БМП (БТР);
- **командир взводу механізованих підрозділів на автомобілях** – вказати місця, порядок і розрахунок посадки особового складу на танки, а також вимоги щодо виконання заходів безпеки.

Організація управління

Під час організації управління командир взводу уточнює (доводить):

- радіо відомості;
- порядок користування радіо і сигнальними засобами;
- сигнали оповіщення і взаємодії.

Організація охорони

Безпосередня охорона у взводі здійснюється:

- **до початку наступу:**
  - спостерігачами;
  - черговими вогневими засобами;
  - чатовими, які виставляються в місцях відпочинку особового складу і біля бойових машин;
- **при висуненні і в ході наступу в пішому порядку** – спостерігачами.

Під час організації безпосередньої охорони **командир взводу вказує:**

- завдання охорони;
- скільки і де мати спостерігачів, чергових вогневих засобів, чатових і порядок їх зміни при підготовці до наступу;
- порядок спостереження за місцевістю, повітрям і сигналами командира взводу (відділення, танка);
- сигнали оповіщення і порядок дій взводу (відділення, екіпажу танка) при раптовому нападі противника;
- перепустку і відгук.

Організація тактичного маскування

Тактичне маскування організовується командиром взводу (відділення, танка) на підставі отриманого завдання і вказівок щодо маскування командира роти (взводу).

Воно здійснюється постійно, як правило, своїми силами, як під час підготовки до наступу, так і під час висування.

При організації тактичного маскування командир взводу визначає:

- які табельні засоби і місцеві матеріали необхідно використовувати для маскування, місця і терміни їх отримання і заготівлі, а також терміни її здійснення;
- порядок виконання заходів маскування при підготовці до наступу, його здійснення і підтримки під час його ведення.

Організація інженерного забезпечення

Під час організації інженерного забезпечення командир взводу визначає:

- обсяг і терміни інженерного обладнання місця розташування взводу (вихідної позиції), де, коли, скільки отримати інструменту і матеріалів для інженерного обладнання;
- порядок позначення маршруту висування до рубежу розгортання в ротні та взводні колони, колонного шляху (маршруту) взводу;
- порядок подолання дистанційно встановлених мінних полів і перешкод під час висування до рубежу переходу в атаку;
- способи подолання інженерних загороджень і перешкод перед переднім краєм оборони противника, місце і номер проходу, його позначення, порядок висування взводу і подолання загороджень;
- способи і час пророблення проходів у загородженнях противника;
- при форсуванні водної перешкоди – маршрути виходу до водної перешкоди для кожної БМП (БТР).

Організація підготовки взводу до виконання завдання

Підготовка взводу до виконання завдання включає:

- розподіл між відділеннями (екіпажами) і розставлення за посадами особового складу, який прибув на доукомплектування;
- поповнення возимого (носимого) боєкомплекту штатного озброєння, БМП (БТР, танків) і доданих підрозділів (вогневих засобів);
- дозаправлення техніки пально-мастильними матеріалами і охолоджувальною рідиною;
- поповнення запасів води;
- технічне обслуговування і підготовку озброєння до бойового застосування;
- проведення заходів морально-психологічного забезпечення.

У вказівках щодо поповнення ракетами, боєприпасами, пально-мастильними матеріалами і іншими матеріальними засобами командир взводу визначає:

- місце, порядок і терміни технічного обслуговування БМП (БТР, автомобілів), чищення і змащування озброєння, поповнення боєприпасами (ракетами), заправки пально-мастильними матеріалами під час підготовки до наступу і в його ході;
- до якого терміну буде приготовлена їжа, кількість і від кого виділяються піднощики їжі, порядок її доставки (видачі) у взвод, час і порядок прийому їжі до і під час наступу.

Практична робота і контроль готовності в підлеглих підрозділах

Практична робота і контроль готовності в підлеглих підрозділах **здійснюється командиром взводу особисто і його заступником** під час усього періоду підготовки взводу до виконання завдання.

Командир взводу під час здійснення практичної роботи щодо виконання заходів підготовки наступу і готовності до виконання поставленого завдання **перевіряє**:

- знання особовим складом своїх завдань і порядок їх виконання, сигналів оповіщення, управління і взаємодії;
- екіпірування підлеглих і наявність запасів ракет, боєприпасів, пального та інших матеріальних засобів щодо встановлених норм, засобів індивідуального захисту;
- виконання заходів щодо підготовки озброєння, військової техніки і засобів зв'язку до бойового застосування.

Виявлені недоліки усуваються на місці.

Зміст доповіді командира взводу командир роти (батальйону) про ГОТОВНІСТЬ взводу до наступу

У встановлений час командир взводу доповідає командир роти (батальйону) про готовність до наступу.

У доповіді, як правило, відображається:

- укомплектованість взводу і доданих підрозділів особовим складом, озброєнням і військовою технікою;
- морально-психологічний стан особового складу;
- забезпеченість взводу ракетами, боєприпасами, пальним, медичним майном і засобами індивідуального захисту;
- готовність особового складу, озброєння до наступу;
- при необхідності й інші питання.

Друге питання лекції

**Робота командира
взводу по
організації наступу**

Робоча карта командира

Топографічна карта, на якій графічно за допомогою умовних тактичних знаків і скорочених позначень зображується тактична обстановка та її зміни в ході бою, називається робочою картою командира.

За допомогою робочої карти командир може:

- з'ясувати одержане бойове завдання;
- вивчити і оцінити обстановку;
- прийняти рішення;
- поставити задачі підлеглим підрозділам;
- віддати вказівки щодо взаємодії та всебічному забезпеченню;
- скласти донесення старшому командирі;
- інформувати сусідів;
- особисто доповісти про обстановку старшому командирі;
- орієнтуватися на місцевості під час руху;
- вирішувати вогневі завдання та ін.

Вимоги до робочої карти командира

Наочність робочої карти досягається:

- правильним використанням і чітким викресленням тактичних умовних знаків;
- виділенням положення військ, щодо різного часу;
- правильним розташуванням службових та пояснювальних написів;
- правильним і чітким зображенням фактичного положення військ та характеру їхніх дій, який передбачається;
- правильним підняттям карти.

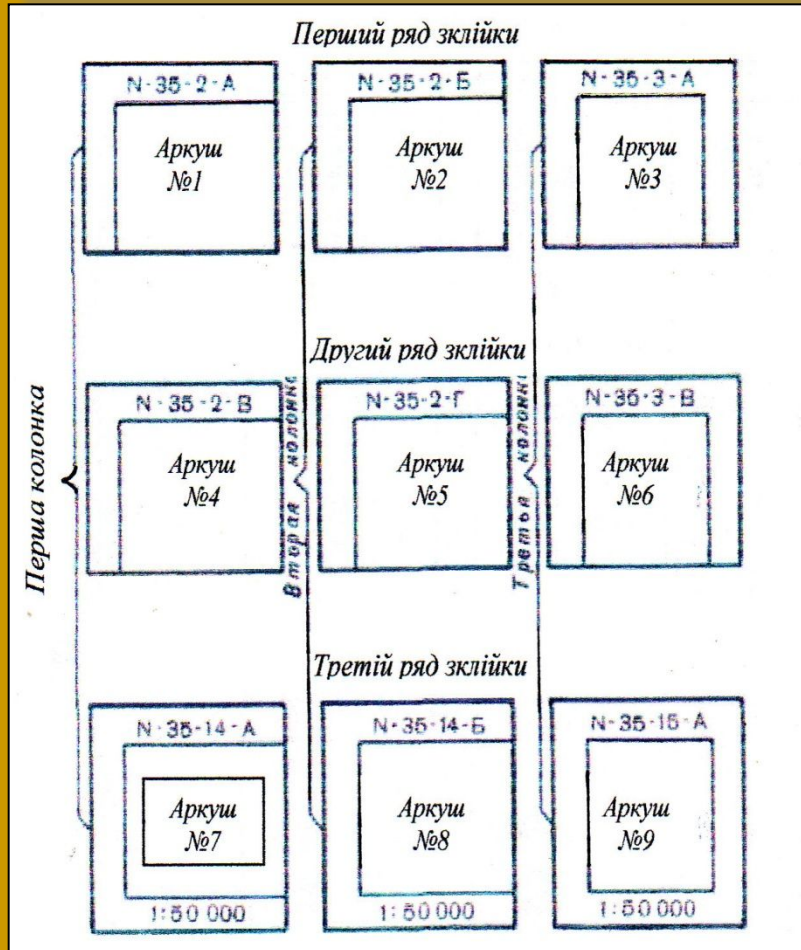
Повнота нанесення обстановки на робочу карту визначається наявністю на карті тих даних обстановки, що дійсно необхідні командирі для організації і ведення бою. Залишкова інформація відбирає час та сприяє збереженню у таємниці задуму командира і його старшого начальника на організацію та ведення бою.

На робочу карту командира взводу звичайно наноситься:

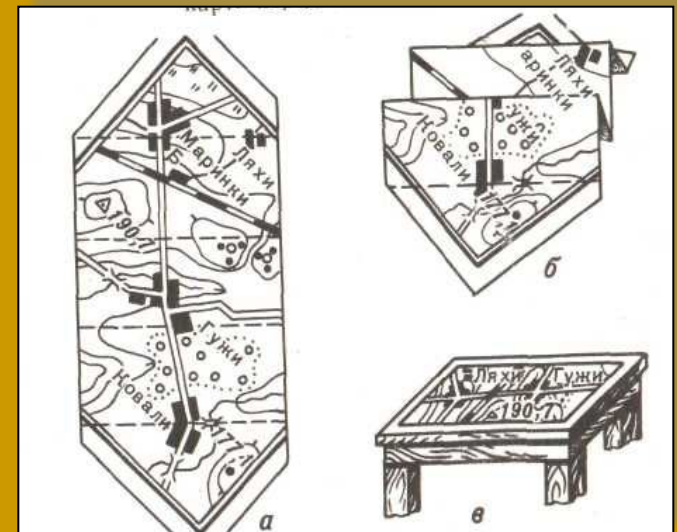
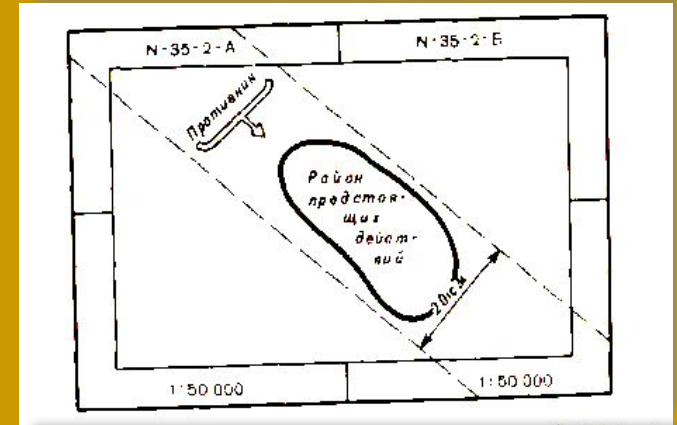
- ▣ положення своїх підрозділів та вогневих засобів;
- ▣ склад, положення та можливий характер дій противника на глибину задачі, яка поставлена взводу, і на його флангах;
- ▣ бойова задача взводу, що поставлена старшим командиром;
- ▣ положення і задачі безпосередніх сусідів (праворуч і ліворуч, попереду), їхні командно-спостережні пункти;
- ▣ розмежувальні лінії між батальйонами (якщо вони примикають до взводу);
- ▣ об'єкти і цілі, які знищуються засобами старших командирів, ділянки зосередженого і рубежі загороджувального вогню вогневих засобів старших командирів, що плануються на напрямку дій взводу;
- ▣ місця розташування (позиції) і задачі підлеглих вогневих засобів;
- ▣ місця установки інженерних загороджень;
- ▣ маршрути висування (руху);
- ▣ командно-спостережні пункти старшого командира і сусідів;
- ▣ дані радіаційної, хімічної та біологічної обстановки (при необхідності).

Підготовка карти

Порядок обрізки і склеювання аркушів карти

Складання карти

Підписання робочої карти

Підготовка робочої карти закінчується її підписанням, яке включає службовий заголовок, вказівку про час початку і закінчення ведення карти, підпис посадовій особи, **наприклад:**

РОБОЧА КАРТА КОМАНДИРА 1 мв

Почата:

Закінчена:

Командир 1 мв (військове звання, прізвище).

Правила нанесення обстановки на карту

Дані обстановки наносяться акуратно, тонкими лініями і установленими знаками, розміри яких повинні узгоджуватися з величиною військових одиниць, які наносяться, добре читатися та не заступати

Умовні знаки, які позначають війська, вогневі засоби і бойову техніку (свої і противника), наносяться відповідно їх положенню на місцевості по напрямку дії або ведення вогню.

Лінійні замкнені і напівзамкнені умовні знаки (положення військ, траншеї, вогневі позиції артилерії, рубежі, тощо) є *масштабні*, вони наносяться на карту за масштабом.

Немасштабні умовні знаки, крім командних пунктів, наносяться таким чином, щоб середина умовного знаку знаходилася у точці розташування об'єкта на місцевості. Командно-спостережні пункти батальйонів (дивізіонів) і командні пункти наносяться таким чином, щоб вертикальна пряма лінія своїм нижнім кінцем торкалася точки розташування об'єкта на місцевості. При цьому фігура знаку відносно цієї лінії повинна направлятися в сторону «від противника», якщо бойові дії ведуться в напрямках «схід-захід», а якщо в широтному напрямку, то свої – праворуч, а противника – ліворуч.

Нанесення обстановки на карту здійснюється у такий послідовності:

- ▣ Положення взводу під час одержання бойового завдання (якщо взвод виконує задачу на фланзі батальйону наноситься розмежувальна лінія між батальйонами);
- ▣ Дані про противника в напрямку дій взводу і про сусідів;
- ▣ Задачі взводу;
- ▣ Задачі сусідів;
- ▣ Вихідна (вичікувальна позиція), маршрут руху, рубежі розгортання, переходу в атаку, спішування та час виходу на них;
- ▣ Ділянки (рубежі) нанесення вогневих (авіаційних) ударів засобами старших командирів на напрямку дій взводу і сусідів;
- ▣ Місця проходів в інженерних загородженнях;
- ▣ Місця розташування КСП роти, батальйону і сусідів.
- ▣ Рубежі вводу в бій других ешелонів, вогневі рубежі протитанкових резервів, рубежі мінування, якщо вони призначені в межах бойової задачі взводу.

Нанесення даних, які не можуть відобразитися на карті графічно

Дані, які не можуть відобразитися на карті графічно, оформлюються текстуально на вільному місці карти або у робочому зошиті (розподіл сил і засобів, сигнали взаємодії оповіщення і управління тощо), із застосуванням скорочень, що прийняті.

Можливий характер дій противника і рішення командира наносяться на карту переривчастими лініями.